

Palaute/lausunto	Vastine
SEINÄJOEN MUSEOT, ALUEELLINEN TOIMINTA 19.8.2024	
<p>Arkeologinen kulttuuriperintö. Rakennusjärjestysluonnoksen 9. 2 § käsittelee muinaisjäänöksiä. Sen sisältö on museon näkemyksen mukaan osittain puutteellinen ja sisältää vanhentunutta tietoa muinaismuistolain mukaisesta kajoamisluvasta. Museo pyytää huomioimaan alla olevat korjaus- ja täydennysehdotukset. Pykälässä on tuotava esiin, että jo maankäyttöhanketta suunniteltaessa on otettava selvää, voiko hanke tulla vaikuttamaan muinaismuistolain (295/1963) rauhoittamaan kiinteään muinaisjäänökseen. Myös kaupungin lupaviranomaisen on hyvä tarkistaa muinaisjäänösten tilanne lupahakuvaiheessa. Koska kaikkia tunnettuja muinaisjäänöksiä ei ole merkitty kaavoihin, on hankkeen vaikutuspiirissä olevat arkeologiset kohteet selvitettävä ensisijaisesti Museoviraston ja alueellisten vastuumuseoiden ylläpitämästä muinaisjäänösrekisteristä (Kulttuuriympäristön palveluikkuna, https://www.kyppi.fi). Museovirasto ylläpitää myös karttapalvelua (https://kartta.museoverkko.fi) ja kulttuuriympäristökohteiden paikkatietorajapintaa. Tietoa muinaisjäänöksistä ja muista arkeologisista kohteista saa lisäksi alueelliselta vastuumuseolta. Alueelliselta vastuumuseolta tulee pyytää lausunto maankäyttöhankkeista, jotka kohdistuvat muinaisjäänösalueeseen tai sen lähiympäristöön. Muinaisjäänösten, joiden alueellista laajuutta ei ole merkitty muinaisjäänösrekisteriin tai kaavaan aluerajauksena, laajuudesta on pyydettävä alueellisen vastuumuseon arvio. Museo pyytää korjaamaan rakennusjärjestykseen, että muinaismuistolain 11 §:n mukainen kajoamislupa tulee hakea Museovirastolta, ei ELY-keskukselta. Rakennusjärjestyksessä on myös hyvä tuoda esiin, että jos maata kaivettaessa tai muuta työtä suoritettaessa tavataan kiinteä muinaisjäänös, jota aikaisemmin ei ole tunnettu, on työ muinaisjäänöksen kohdalta heti keskeytettävä ja työn johdon viipymättä saatettava asia museoviranomaisten tietoon tarpeellisia toimenpiteitä varten (muinaismuistolaki, 14 §). Rakennusjärjestysluonnoksen 2. 2 §:ssä ohjataan säilyttämään rakennuspaikan luonnonmukaisuus ja erikoiset luonnonesiintymät, kuten siirtolohkareet. Museo pitää tätä hyvänä ohjeena myös kulttuuriperinnön vaalimisen kannalta, sillä siirtolohkareisiin ja muihin ympäristössään prominentteihin luonnonkohteisiin saattaa liittyä merkittävää kansanerinnettä.</p> <p>Rakennettu kulttuuriympäristö Rakennusjärjestyksen luonnos vaikuttaa huolellisesti laaditulta ja kattavalta. Luvuissa 2 ja 3 otetaan hyvin huomioon hyvä rakentamistapa ja rakentamisen määrä ympäristön ja pihapiirin kannalta. Edellä mainituissa luvuissa ohjataan esimerkiksi käyttämään kestävästä kehitystä tukevia rakentamistapoja sekä pitkäikäisiä ja huollettavia materiaaleja. Tämän lisäksi rakennusjärjestys ohjaa kiitettävästi rakentamisen sopeutumista ympäristöönsä ja rakennusten sijoittelua. Rakennusjärjestysluonnoksessa on huomioitu pääosin hyvin myös rakennettuun kulttuuriympäristöön liittyvien arvojen säilyminen. Museo huomauttaa kuitenkin seuraavista kohdista: Maakuntakaavan ohjausvaikutus kaava-alueiden ulkopuolella tulee ottaa huomioon. Samoin kaava-alueen ulkopuolellakin tulee huomioida kulttuuriympäristöä ja maisemaa koskevat valtakunnalliset alue- ja kohdemerkinnät lakisuojelelun lisäksi (VAMA ja RKY).</p>	<p>Pykälään lisätään maankäyttöhanketta suunniteltaessa on otettava selvää, voiko hanke tulla vaikuttamaan muinaismuistolain (295/1963) rauhoittamaan kiinteään muinaisjäänökseen sekä korjataan että lausunot tulee pyytää museovirastolta ei ELY-keskukselta. Rakentamisen osalta lisätään ohjeistus, että jos maata kaivettaessa tai muuta työtä suorittaessa tavataan kiinteä muinaisjäänös, jota aikaisemmin ei ole tunnettu, on työ muinaisjäänöksen kohdalta heti keskeytettävä ja työn johdon viipymättä saatettava asia museoviranomaisten tietoon tarpeellisia toimenpiteitä varten (muinaismuistolaki, 14 5).</p> <p>Merkitään tiedoksi ja todetaan, että maakuntakaavassa mainitut kohteet ja muut huomioitavat ympäristöt mainitaan 9.1 §:ssä.</p>

Taulukko1

Rakennussuojelulaki on Laki rakennusperinnön suojelemisesta.

<p>3. 3 § Eläinsuojat ja maatilarakentaminen, s 11: mikäli maatilan talouskeskukseen liittyy kulttuurihistoriallisia arvoja tai se on oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa, asemakaavassa tai rakennussuojelulain nojalla suojeltu, tulee lisärakentamisesta pyytää alueellisen vastuumuseon lausunto. Näin pystytään huolehtimaan Etelä-Pohjanmaalle tyypillisten vanhojen maatilapihapiirien perinteisten piirteiden säilymisestä.</p>	<p>Korjataan viittaukset Rakennussuojelulain osalta Lakiin rakennusperinnön suojelemisesta</p>
<p>4. Vapautukset luvanvaraisuudesta, s. 11-12: Museo esittää, että toimenpidelupaa tai rakennuslupaa tulee hakea aina, jos korjaustoimenpiteiden alainen kohde sijoittuu valtakunnallisesti merkittävään rakennettuun kulttuuriympäristöön (RKY), maisema-alueelle (VAMA), maakunnallisesti merkittävään rakennettuun kulttuuriympäristöön tai maisema-alueille tai asemakaavalla tai yleiskaavalla suojeltuun rakennetun ympäristön arvoalueeseen tai paikallisesti arvokkaille maisema-alueille. Määräys olisi hyvä liittää luvun 4. 1 5 Kaikilla rakennuspaikoilla luvanvaraiset toimenpiteet viimeiseen kappaleeseen.</p>	<p>Merkitään tiedoksi ja todetaan, että maakuntakaavassa mainitut kohteet ja muut huomioitavat ympäristöt mainitaan 9.1 §:ssä.</p> <p>Luvanvaraisuudesta vapautettuja ei katsota tarpeelliseksi tai lain mukaan edes mahdolliseksi vaatia rakennusluvan varaisiksi toimenpiteiksi. Näiden toimenpiteiden osalta Rakentamislain 91 § mukaisesti rakennushankkeeseen syhtyvä huolehtii että rakentaminen on säännösten ja määräysten mukaista. Luvituksen osalta mahdollinen määräysten vastaisuus ja sijoittuminen voi kuitenkin vaatia poikkeamisluvan. Viittaus poikkeamisluvan tarpeeseen lisätään rakennusiäriestykseen</p>
<p>4. 2 § Vapautukset luvanvaraisuudesta kaikilla tonteilla tai rakennuspaikoilla, s. 13: "Julkisivun ja katon värisävyn muutokset Pientalojen ja niiden talousrakennusten julkisivujen värin, materiaalien ja ikkunoiden vaihtaminen vähäisine kokomuutoksineen, jos rakennusta ei ole asemakaavassa tai rakennussuojelulain nojalla suojeltu. Väriytyksen tulee olla kiinteistön rakennuksilla yhtenäinen ja ympäristöön sopiva." Kappaleeseen tulee lisätä myös yleiskaavasuoja: "...Jos rakennusta ei ole oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa, asemakaavassa tai rakennussuojelulain nojalla suojeltu."</p>	<p>Korjataan asemakaava sanan tilalle esitetty "...Jos rakennusta ei ole oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa, asemakaavassa tai rakennussuojelulain nojalla suojeltu."</p>
<p>4. 2 § Vapautukset luvanvaraisuudesta kaikilla tonteilla tai rakennuspaikoilla, Seuraavat toimenpiteet on vapautettu luvan hakemisesta, s. 13: Kaikissa kohdissa on noudatettava luvussa 2.2 mainittuja määräyksiä</p>	<p>Luvanvaraisuudesta vapautettuihin lisätään kaikkiin luvun 2 määräysten huomioiminen.</p>
<p>11. 1 § Työmaan perustaminen ja hoitaminen ja 11. 2 § Työmaasuunnitelma: Työmaalla on huolehdittava myös arvokkaan rakennusperinnön suojaamisesta työmaa-aikana.</p>	<p>Merkitään tiedoksi</p>
<p>Alajärven kaupunki 15.8.2024 / Tekninen lautakunta</p>	

Taulukko1

Alajärven teknisellä lautakunnalla ei ole huomauttamista Lapuan kaupungin rakennusjärjestysluonnoksesta.	Merkitään tiedoksi
Etelä-Pohjanmaan liitto/ viranhaltijapäätös 19.8.2024	
<p>Etelä-Pohjanmaan liitto kiittää mahdollisuudesta lausua Lapuan rakennusjärjestyksestä luonnosvaiheessa.</p> <p>Luonnoksessa todetaan: "Rakennusjärjestyksellä annetaan paikallisista oloista johtuvia tarpeellisia määräyksiä ja ohjeita Lapuan kaupungissa, joilla edistetään suunnitelmallista ja sopivaa rakentamista sekä kulttuuri- ja luonnonarvojen huomioon ottamista. Rakennusjärjestyksen avulla toteutetaan ja säilytetään hyvää elinympäristöä. Rakennusjärjestys osoittaa kaupungin yleiset tavoitteet ja vaatimukset rakentamiselle ja antaa muita säännöksiä täydentävää tietoa rakentajille ja suunnittelijoille."</p> <p>Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050 on etenemässä hyväksymiskäsittelyyn. Kokonaismaakuntakaavassa on käsitelty myös kulttuuriympäristöjen kokonaisuutta tehtyjen inventointien ja arvotuksen pohjalta. Merkittävät rakennetun ympäristön kohteet ja arvokkaat maisema-alueet määräytyvät uudessa maakuntakaavassa.</p> <p>Lapuan maakunnallisesti merkittävien rakennetun kulttuuriympäristöjen maastokäyntien 08/2024 yhteydessä havaittiin, että viime vuosina maakunnallisesti itsessään merkittävien rakennusten läheisyyteen niihin tai niistä avautuvien tärkeiden näkymien eteen on rakennettu häiritseviä rakennuksia, rakenteita, rakennelmia tai sijoitettu teknisiä laitteita esim. muuntajia. Liitto pyytää tarkistamaan, että rakennusjärjestys osaltaan varmistaa, että myös kaava-alueiden ulkopuolisilla alueilla valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittävän rakennetun kulttuuriympäristön sekä maisema-alueiden arvot turvataan ja alueita kehitetään niiden ominais- ja erityispiirteet huomioiden ja niitä tukien. Etelä-Pohjanmaan liitolla ei ole tässä vaiheessa muita huomioita rakennusjärjestysehdotukseen.</p>	Merkitään tiedoksi ja todetaan, että maakuntakaavassa mainitut kohteet ja muut huomioitavat ympäristöt mainitaan 9.1 §:ssä.
Etelä-Pohjanmaan pelastuslaitos/ Lapuan paloasema, palomestari 15.8.2024	
Pelastuslaitoksella ei lausuttavaa.	Merkitään tiedoksi
Kuortaneen kunta / Kunnanhallitus 5.8.2024	
Kunnanhallitus toteaa lausuntonaan Kuortaneen kunnan puolesta Lapuan kaupungin rakennusjärjestysluonnoksesta, ettei sillä ole asiaan huomautettavaa	Merkitään tiedoksi
Poliisi Pohjanmaa poliisilaitos / Kunnanhallitus 5.8.2024	
Pohjanmaan poliisilaitoksella ei ole lausuttavaa asiaan.	Merkitään tiedoksi
Elenia Verkko Oyj / Mieliipide 12.7.2024	

Taulukko1

<p>Elenia pitää tärkeänä, että uuteen rakennusjärjestykseen kirjataan mahdollisimman selkeät tulkintalinjat koskien sähköverkkoon kuuluvien rakennusten ja rakennelmien luvanvaraisuutta. Selkeä pääsääntö tulee edelleen olla, että tavanomaisilta muuntamorakennuksilta, pylväs- ja kaappirakennelmilta ei edellytetä rakentamislupaa.</p> <p>Lapuan kaupungin rakennusjärjestyksen luonnoksessa (s. 15) puistomuuntamot on vapautettu rakentamisluvan hakemisesta, mutta luonnoksessa ei ole otettu kantaa pylväs- ja kaappirakennelmiin. Toimijoiden tasapuolisen kohtelun ja johdonmukaisen, ennakoitavan tulkintalinjan varmistamiseksi on olennaista kirjata rakennusjärjestykseen kaupungin tulkintalinjat rakentamislain 42 §:n 1 mom. 8- kohdan harkinnanvaraisten kriteerien soveltamiseen myös pylväsja kaappirakennelmien osalta. Elenian toiveena ovat tasapuoliset ja selkeät käytännöt, jotka aidosti sujuvoittavat luvitusta. Lapuan kaupungin ehdottama rakennusjärjestyksen luonnos selkeyttää prosessia puistomuuntamoiden osalta. Elenialla ei ole valmistelun tässä vaiheessa muuta lausuttavaa rakennusjärjestyksen luonnokseen. Elenia pyytää saada ehdotuksen uudesta rakennusjärjestyksestä tiedoksi.</p>	<p>Luvanvaraisuudesta vapautetuihin toimenpiteisiin 4.2 kohdassa lisätään puistomuuntamoiden kohtaan pylväs- ja kaappirakenteet.</p>
<p>Turvallisuus ja kemikaalivirasto / Lausunto 18.6.2024</p>	
<p>Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) on tutustunut yllä mainittuun lausuntopyyntöönne. Tukes antaa lausuntonsa erityisesti kemikaaliturvallisuuslainsäädännön näkökulmasta (390/2005). Tukes suosittelee, että rakentamisen ohjaamisessa ja kaavoituksessa huomioidaan olemassa olevat ja mahdollisesti suunnitelmissa olevat kemikaaleja käsittelevät ja varastoivat laitokset sekä laitosten mahdollisten onnettomuuksien vaikutukset. Rakentaminen Tukesin valvonnassa olevien kemikaalien käsittelyä ja varastointia harjoittavien laitosten läheisyydessä saattaa asettaa erityisvaatimuksia rakentamiselle (esim. sijoittuminen, ilmanvaihdon suunnittelu, sisälle suojautuminen, evakuointi, pelastussuunnitelmat).</p>	<p>Merkitään tiedoksi</p>
<p>Tukes suosittelee tontille, jolle suunnitellaan sijoitettavaksi laajamittainen kemikaalilaitos, kaavamerkinnäksi T/kem tai kaavamääräyksissä mainintaa kaavan soveltuvuudesta kemikaalilaitokselle</p>	<p>Merkitään tiedoksi</p>

Taulukko1

Tukesin valvonnassa oleville kemikaalikohteille on määritetty ns. konsultointivyöhykkeet. Konsultointivyöhykkeellä tapahtuvista kaavoitusmuutoksista tai merkittävämmästä rakentamisesta pyydetään lausunto Tukesilta ja pelastusviranomaiselta. Lisätietoa ja linkki konsultointivyöhykelistaan: Maankäytön suunnittelu | Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) (suora linkki: <https://tukes.fi/teollisuus/maankaytonsuunnittelu>)

Merkitään tiedoksi

Jos alueella sijoitetaan laajamittaista kemikaalien käsittelyä ja varastointia harjoittava tuotantolaitos, Tukes arvioi kaavamerkinnästä riippumatta laitoksen sijoittamisen edellytykset huomioiden mahdollisten onnettomuuksien seuraukset ja niiden ulottumisen laitosalueen ulkopuolelle.

Merkitään tiedoksi

Maakaasuputkistot: Maakaasun korkeapaineiset siirtoputkistot ovat löydettävissä Gasgridin karttapalvelusta: Gasgrid kartta

Merkitään tiedoksi

Tuulivoimalat: Lähtökohtainen suojaetäisyys tuulivoimalasta tuotantolaitokseen on 600 m. Jos etäisyys on lyhyempi, tulee tehdä selvitys tuulivoimalan turvallisesta sijoittamisesta. Arvioinnissa huomioitava mm. tornin kaatuminen, lapojen irtoaminen, jään kertyminen ja irtoaminen sekä tulipalo.

Merkitään tiedoksi

Ilmanvaihtosuunnittelu, sisälle suojautuminen ja evakuointi sellaisten kohteiden lähistöllä, joissa myrkyllisen kaasun leviämisaava: Kiinnitettävä huomiota asukkaiden mahdollisuuksiin suojautua rakennuksen sisään ja estää tarvittaessa kaasupilven leviäminen sisätiloihin esim. ilmanvaihdon pysäyttämällä. Toimiminen kaasuvaaratilanteessa ja sisälle suojautuminen on opastettava rakennusten pelastussuunnitelmissa.

Merkitään tiedoksi

Huomioitavia asioita rakennustuotteiden turvallisuudesta: Rakennustuotteista ja niiden turvallisuudesta löytyy lisätietoa: Rakennustuotteet | Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) (<https://tukes.fi/rakennustuotteet>). Tukes toimii maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 181 §:n mukaisesti rakennustuotteiden markkinavalvontaviranomaisena.

Merkitään tiedoksi

Huomioitavia asioita sähköturvallisuuslaista (1135/2016): Sähköturvallisuuslaista johtuvien teknisten turvallisuusvaatimusten kannalta huomioitavia asioita rakennusjärjestyksessä, maankäytön suunnittelussa ja rakentamisen valmistelussa ovat mm. sähköntuotantolaitokset ja sähköverkot niihin liittyvine laitteistoinen, jotka voivat asettaa haasteita tai rajoittaa rakentamista ja maankäyttöä mm. vaadittujen turvaetäisyyksien kannalta. Verkon rakentamiseen liittyen on syytä olla yhteydessä jakeluverkkojen haltijoihin – sähköyhtiöihin.

Merkitään tiedoksi

Taulukko1

Huomioitavia asioita painelaitelainsäädännöstä (1144/2016): Jos alueelle sijoitetaan painelaitelainsäädännön alaisia rekisteröitäviä painelaitteita tai kattiloita, tulee huomioida yleiset lainsäädännön vaatimukset. Näitä ovat sijoitussuunnitelma, laitoksen painelaitteiden rekisteröinti ja painelaitteiden käytön valvoja ja varavalvojan nimitys.

Merkitään tiedoksi

Huomioitavia asioita palo- ja pelastusturvallisuudesta (Pelastuslaki 379/2011) Asiantuntijana toimii pelastusviranomainen. Pelastusviranomainen toimii vähäistä kemikaalien käsittelyä ja varastointia harjoittavien laitosten valvontaviranomaisena (390/2005).

Merkitään tiedoksi

Lapuan kaupunki tekninen lautakunta / Lausunto 21.8.2024

Teknisellä lautakunnalla ei ole lausuttavaa asiaan.

Merkitään tiedoksi